

Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları, Yaşam Doyumu, Duygusal Yeme İlişkisi ve Bunları Etkileyen Bazı Faktörler*

İpek GÜMÜLCİNELİ¹ Hülya ARSLANTAŞ^{*2}

¹ İzmir İl Sağlık Müdürlüğü İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir, Türkiye

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye

Makale Bilgisi	ÖZET
Geliş Tarihi: 11.07.2024 Kabul Tarihi: 15.06.2025 Yayın Tarihi: 30.06.2025	Araştırma; üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu, duygusal yeme ilişkisi ve bunları etkileyen bazı faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini batıda bir devlet üniversitesinde okuyan 21889 öğrenci örneklemini ise 453 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem alınacak bireylerin okullara göre tabakalaması yapılmıştır. Veriler Sosyodemografik Özelliklere İlişkin Soru Formu, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇTÖ), Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği (YYDÖ) ve Duygusal Yeme Ölçeği (DYÖ) kullanılarak toplanmıştır. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metod, Mann Whitney U, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırmalarında normal dağılıma sahip olan ölçümler için Varyans analizi (ANOVA), normal dağılıma sahip olmayanlar için Kruskal Wallis analizi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır. Öğrencilerin %62,72'sinin kadın ve yaş ortalamalarının 20,69±1,80 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin ÇÇTÖ puan ortalaması 81,75±7,51, YYDÖ puan ortalaması 75,26±12,45 ve DYÖ puan ortalaması 21,48±6,21 olarak bulunmuştur. ÇÇTÖ toplam puanı ile YYDÖ toplam puanı arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r=0,492$, $p=0,000$), YYDÖ toplam puanı ile DYÖ toplam puanı arasında negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki ($r=-0,139$, $p=0,003$) bulunmuş olup ÇÇTÖ toplam puanı ile DYÖ toplam puanı arasında herhangi bir ilişki olmadığı ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları arttıkça yaşam doyumu artmakta ve yaşam doyumu azaldıkça duygusal yeme davranışı artmaktadır. Çocukluk çağı travmaları ile duygusal yeme davranışı arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır. Öğrencilere danışmanlık hizmetleri yoluyla çocukluk çağı travmalarının kendileri üzerindeki ruhsal etkilerini tanımalarına yardımcı olacak bilgilendirme toplantıları yapılması önerilir.

The Relationship Between Childhood Trauma, Life Satisfaction and Emotional Eating in University Students and Some Factors Affecting Them

Article Info	ABSTRACT
Received: 11.07.2024 Accepted: 15.06.2025 Published: 30.06.2025	The research was conducted on university students in order to determine childhood traumas, life satisfaction, emotional eating relationship and some factors affecting them. The population of the research was composed of 21889 students studying at a state university in the west, and the sample was made up of 453 students. The data were collected using the Sociodemographic Characteristics Questionnaire, the Childhood Traumas Scale (CTQ), the Adult Life Satisfaction Scale (ALSS) and the Emotional Eating Scale (EES). The data were analyzed using SPSS 25.0 (Statistical Package for Social Sciences) program. Descriptive statistics, Mann Whitney U, analysis of Variance (ANOVA) for measurements with normal distribution in comparisons of more than two independent groups, Kruskal Wallis analysis for those without normal distribution were applied while evaluating the data. The significance level was taken as $p<0.05$. When the distribution of students according to demographic characteristics was examined, it was determined that 62.72% of them were women and their age average was 20.69±1.80. The average CTQ total score of the students was found to be 81.75±7.51, the average total ALSS score was 75.26±12.45 and the average EES total score was 21.48±6.21. There was a positive moderate level relationship between the CTQ total score and the ALSS total score ($r=0.492$, $p=0.000$), a negative low level relationship between the ALSS score and the EES total score ($r=-0.139$, $p=0.003$), and it was found that there was no relationship between the CTQ total score and the EES total score ($p>0.05$). Life satisfaction increases as childhood traumas increase in university students, and emotional eating behavior increases as life satisfaction decreases. No relationship has been found between childhood traumas and emotional eating behavior. It is recommended to hold information meetings to help students recognize the psychological effects of childhood traumas on them with counseling services.

Bu makaleye atıfta bulunmak için:

Gümülcineli, İ., & Arslantaş, H. (2025). The relationship between childhood trauma, life satisfaction and emotional eating in university students and some factors affecting them . *Sustainable Welfare*, 3(1), 1-21

*Sorumlu Yazar: Hülya ARSLANTAŞ, hulyaars@yahoo.com



This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

GİRİŞ

Ergenlik; kişinin ne çocuk ne de yetişkin olduğu, çocukluk ve yetişkinlik dönemlerinin arasında kalan gelişimsel bir süreçtir. Ergen bu dönemde hem psikolojik hem de fizyolojik yönden bir değişim sergiler. Ergenin yaşantısı, hayata bakış açısı, algıları ve beklentileri de bu değişime dahil olur (DSÖ, 2006). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ergenliği üç döneme ayırmaktadır. Bu dönemler; erken ergenlik (10-13 yaş), orta ergenlik (14-16 yaş) ve geç ergenliktir (17-19 yaş) (DSÖ, 2019). Bu noktada üniversite öğrencileri geç ergenlik dönemi kapsamında yer almaktadırlar.

Bu gelişim sürecinde sağlıklı kişilik örüntüsünün oluşumu için çocukluk dönemi önemli bir yere sahiptir. Erken gelişim dönemlerinde uğranan travmatik yaşantılar kısa ve uzun dönem etkileri olan önemli yaşam olaylarıdır. Travmatik yaşantılar her yaş grubunu etkilese de özellikle çocuklar ve ergenler travmatik stres karşısında daha riskli gruplardır. Çocukluk çağında yaşanan travmatik olaylar, sıklıkla ihmal ve istismar ile ilgilidir (Güloğlu vd., 2016). İhmal ve istismar yaşantısı; çocukların fiziksel, duygusal ve psikolojik gelişimini olumsuz etkileyen, yaşamlarında travmatik izler bırakan ve ilerleyen yaşlarda ruhsal bozukluklara yol açabilen olaylardır. Travmatik yaşantının sıklığı ve şiddeti psikopatolojinin çeşitliliğini arttırabilmekte (Öztürk ve Uluşahin, 2018; Baştuğ ve Arslantaş, 2021) ve yaşam doyumunu da etkileyebilmektedir (Gürcan ve Kolburan, 2019; Kalyon, 2020; Veronese ve Pepe, 2020).

Yaşam doyumunu, genel anlamda bireyin yaşamı karşısında hissettiği pozitif duygusal tepkiler olarak ifade edilir. Farklı bir ifade ile yaşam doyumunu, kişinin kendi yaşantısına karşı duyduğu memnuniyet düzeyi olarakta düşünülebilir. Kişinin yaşam doyumunu, bireyin amaç ve ideallerine ulaşması ile doğru orantılıdır (Bakan ve Güler, 2017). Ergenlerde yaşam doyumunu akademik başarı ve ruh sağlığı ile ilişkilendirilir. Düşük düzeyde yaşam doyumuna sahip olan ergenlerin psikolojik veya sosyal sorunlar yaşayabildikleri; yüksek düzeyde yaşam doyumuna sahip ergenlerin ise daha etkili problem çözdükleri, problemlere çözüm üretmekte zorlanmadıkları, affedici oldukları ve empati yapabilme yeteneklerinin yüksek olduğu, toplumda erdem olarak tanımlanabilecek kişilik özelliklerine sahip oldukları ve stresli yaşam olaylarına karşı daha dirençli oldukları bildirilmektedir (Çam ve Artar, 2014).

Duygusal yeme birtakım duygu durumlarına cevap olarak verilen bir yeme davranışı eğilimi olarak nitelendirilmektedir. Normalde anksiyete, depresyon gibi durumlar kişide iştah azalması ve yemek yemekte isteksizliğe neden olurken; duygusal yeme davranışına sahip kişilerde aşırı bir yeme davranışı şeklinde kendini belli eder. Yemek yeme davranışını etkileyen birçok değişken vardır. Bu noktada duyguların yemek yemeyi nasıl etkilediğini tam olarak kavrayabilmek oldukça zordur. Duyguların durumuna, yoğunluğuna ve bireyin kişilik örüntüsüne göre yemek yeme ve duygular arasındaki ilişki değişiklik gösterebilir (Serin ve Şanlıer, 2018; İnalkaç ve Arslantaş, 2018; Arslantaş vd., 2021; İnalkaç ve Arslantaş, 2021).

Bununla birlikte çocukluk çağı travmaları, duygusal yeme ile ilişkilendirilmektedir. Duygusal yeme birtakım duygu durumlarına cevap olarak verilen bir yeme davranışı eğilimi olarak tanımlanır. Duyguların durumuna, yoğunluğuna ve bireyin kişilik örüntüsüne göre yemek yeme davranışı değişiklik gösterebilir (Serin ve Şanlıer, 2018; İnalkaç ve Arslantaş, 2018; Arslantaş vd., 2021; İnalkaç ve Arslantaş, 2021). Normalde anksiyete, depresyon gibi durumlar kişide iştah azalması ve yemek yemekte isteksizliğe neden olurken; duygusal yeme davranışına sahip kişilerde aşırı bir yeme davranışı görülebilir (İnalkaç ve Arslantaş, 2018; İnalkaç ve Arslantaş, 2021; Arslantaş vd., 2021).

Yapılan çalışmalarda yeme bozukluğu oluşumunda travmanın önemi üzerinde durulmakta ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu üzerine ilgi giderek artmaktadır. Travma ile ilgili yapılan ilk çalışmalar cinsel kötüye kullanım üzerine odaklanmıştır. Daha sonraki çalışmalar ile yeme bozukluklarındaki travma spektrumu cinsel kötüye kullanımdan, fiziksel ya da duygusal istismar, ihmal ve ilgisizliğe kadar

genişlemiştir. Aile içi ilişkiler, ebeveyn ilişkisindeki sorunlar ya da aile üyelerinin yaşadığı travmaların öyküde sık bildirildiği belirtilmektedir (Ağırman ve Maner, 2010).

Alanyazına bakıldığında çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yeme ilişkisi ile ilgili birebir benzerlikte bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmaların çoğu ya bu kavramlardan ikisini ele almış ya da duygusal yeme yerine daha çok yeme tutumları, yeme bozuklukları gibi başlıklara odaklanılmıştır. Michopoulos ve arkadaşlarının (2015) Amerika'nın Georgia eyaletindeki bir hastanede 1110 katılımcı ile yaptıkları çalışmada; çocukluk çağı duygusal istismarı ile yetişkinlik dönemindeki duygusal yemenin ilişkili olduğu belirlenmiştir (Michopoulos vd., 2015). Strodl ve Wylie (2020) 332 katılımcı ile kişilerin çocukluk çağı travmaları, düzensiz yeme, duygularla ilgili inançları ve aleksitimi ile ilgili soruları cevapladıkları bir çalışma yayınlamışlardır. Bu çalışmayla düzensiz yemek yeme davranışı ile çocukluk çağı travmaları arasında ilişki olduğu sonucuna varılmıştır (Strodl ve Wylie, 2020).

İstanbul'da farklı üniversitelerde eğitim gören 268 kız öğrenci ile yapılan çalışma yeme tutumları, yaşam doyumu ve çocukluk çağı travmaları ilişkisini ele almıştır. Çocukluk döneminde yaşanan fiziksel, duygusal ve cinsel istismar ile duygusal ihmalin yeme bozuklukları düzeyini artırdığı belirlenmiştir. Aynı araştırmada; çocuklukta maruz kalınan ihmal ve duygusal istismarın kız öğrencilerde yaşam doyumu düzeyini azalttığı sonucuna da varılmıştır (Gürcan ve Kolburan, 2019). Kıbrıs'ta yaşayan 289 kadın ve erkek katılımcı ile yapılan bir çalışmada yeme bozukluklarının çocukluk çağı travmaları ve yaşam doyumu ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda çocukluk çağı travmaları ile yeme bozukluğu eğilimi arasında ilişki olduğu bildirilmiştir (Okumuşoğlu, 2022).

Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yeme ilişkisinin birbirini etkilediği düşünülmektedir. Çocukluk yaşantısında olumsuz deneyimleri olan kişilerin yaşam doyumu ve duygusal yeme ile ilgili de problem yaşayabilecekleri düşüncesinden yola çıkılarak bu araştırma konusuna karar verilmiştir. Çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yemenin kişinin yaşamını ve yaşam kalitesini olumsuz etkileme ihtimali bulunmaktadır. Çözüm üretilebilmesi ve önerilerin yüzeysel kalmaması adına çocukluk çağı travmaları ile ilişki kurulabilmesi önemlidir. Bu noktada özellikle psikiyatri hemşirelerine sorumluluklar düşmektedir. Psikiyatri hemşireleri toplumun her kesimine eğitim verme ve danışmanlık yapma konusunda hem donanımlı hem de yetkindirler. Çalışmamızın sonuçları ile psikiyatri hemşirelerinin bu konuda bilgi sahibi olması ve uygulayabilecekleri girişimleri planlamaları mümkün olabilecektir. Ayrıca yapılan bu çalışma ile literatüre katkı sağlamak ve yapılacak yeni çalışmaların önünü açmak ta hedeflenmiştir.

Bu düşünceden yola çıkılarak araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yeme davranışının ilişkisini ve bunları etkileyen bazı faktörleri belirleyebilmektir. Araştırma sorusu;

1. Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yeme arasında ilişki var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yemeyi etkileyen bazı faktörler nelerdir? olarak belirlenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu çalışma üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yeme ilişkisini ve bunları etkileyen faktörleri belirleyebilmek amacıyla yapılmış, kesitsel tanımlayıcı bir araştırmadır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri

Çalışma Türkiye'nin batısında yer alan bir ilde bir devlet üniversitesinde okuyan 453 öğrenci ile Eylül 2019-Mart 2020 tarihleri arasında yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni 2018-2019 yılında bir devlet üniversitesinde okuyan sayısı 21889 olan öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğü evreni bilinen örneklem yöntemi ile hesaplanmıştır. Buna göre hedef kitledeki birey sayısı bilindiği için $n = N \cdot t^2pq / d^2 (N-1) + t^2pq$ formülü kullanılarak, örneklem büyüklüğü 378 öğrenci olarak belirlenmiştir. Ancak olası kayıplar göz önüne alınarak %20 yedek eklenmiş ve buna göre 453 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Örneklem alınacak öğrencilerin okullara göre tabakalaması yapılmış ve sınıflar içinde öğrencinin örneklem seçimi basit rastgele örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmaya alınma kriterleri olarak; ilgili üniversitenin öğrencisi olmak, araştırmadan dışlanma kriterleri olarak ise kişinin işitme, görme veya anlama ile ilgili bir engeli sahip olması olarak belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanma aşamasında araştırmaya alınacak öğrenciler basit rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Anket uygulaması öncesi öğrencilere çalışmaya dair; araştırmanın amacı, önemi, anketlere isim yazılmaması gerektiği, verilerin gizliliği ve araştırma sonuçlarının sadece akademik ortamlarda paylaşılacağı konularında bilgilendirme yapılmıştır. Anket uygulanan kişilerden onam alınmıştır. Anketler öğrencilere ders aralarında uygulanmıştır. Öğrencilerin anketi cevaplama süresi 30-45 dakika aralığında sürmüştür.

Veri Toplama Araçları

Veriler sosyodemografik özelliklere ilişkin soru formu, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği, Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ve Duygusal Yeme Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Sosyodemografik Özelliklere İlişkin Soru Formu: Ankete katılan öğrencilerin yaş, cinsiyet, anne ve babanın eğitim düzeyleri ile gelir düzeylerine dair bilgileri yer almıştır (Michopoulos vd., 2015; Strodl ve Wylie, 2020; Çınaklı ve Arslantaş, 2021; Okumuşoğlu, 2022;).

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇCTÖ): Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği 20 yaş öncesi istismar ve ihmal yaşantılarını geriye dönük ve niceliksel olarak değerlendiren, geçerliği güvenilirliği 2012 yılında Şar ve ark. tarafından yapılmış, öz-bildirime dayalı, uygulaması basit bir ölçek aracıdır. Bu ölçek beşli Likert tipi bir öz bildirim ölçeğidir. 28 sorudan oluşmaktadır. Çocukluktaki duygusal, fiziksel ve cinsel kötüye kullanım ile fiziksel ve duygusal ihmali değerlendiren alt ölçek sorularını içerir. Yanıt seçenekleri 1) hiçbir zaman, 2) nadiren, 3) zaman zaman, 4) sıklıkla, 5) çok sık olarak verilmektedir. Her soruya 1-5 arasında puan verilir. Ölçek sayesinde ayrı ayrı travmatik yaşantı alt ölçek puanları ve toplam puan hesaplanabilir. Beş alt puanın toplamı çocukluk çağı travmalarının toplam puanını verir. Alt puanlar 5-25, toplam puan 25-125 arasındadır. Ölçek uygulanan kişilerin, ölçekten yüksek puan alması daha fazla istismara maruz kaldığı anlamına gelmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa'sı 0,93 olarak bildirilmiştir (Şar ve diğerleri, 2012). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa'sı 0,60 olarak bulunmuştur.

Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği: Ölçek Kaba ve arkadaşları tarafından 2018 yılında geliştirilmiştir. Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte Likert tipi ölçek ve beşli derecelendirme (Hiç uygun değil = 1, Tamamen uygun = 5) kullanılmıştır. Ölçekten alınabilecek puan 21 ile 105 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar kişilerin yaşamları ile ilgili pozitif düşüncelere sahip olduğu anlamına gelmektedir. Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeğinin 5 alt boyutu

vardır. Bunlar; genel yaşam doyumu, ilişki doyumu, benlik doyumu, sosyal çevre doyumu ve iş doyumudur. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0,90 olarak bulunmuştur (Kaba vd., 2018). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alfası 0,89 olarak bulunmuştur.

Duygusal Yeme Ölçeği: Geçerlik güvenirliği Arslantaş ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan bu ölçek öz bildirime dayalıdır ve 10 maddeden oluşmaktadır. Sorular 4 seçenekli (“0” Asla, “1” Bazen, “2” Genellikle ve “3” Her zaman) Likert tipi skala üzerinde yanıtlanmaktadır. Ölçekte ters puanlama yoktur. Puan olarak ölçekten en düşük “0” en yüksek “30” alınabilmektedir. Ölçek üçlü bir faktör yapısı göstermektedir. Bunlar; yeme isteğini engelleyememe, yiyeceğin türü ve suçluluk hissi. Ölçeğin Alfa iç tutarlılık katsayısı 0,84 olarak hesaplanmıştır. Ölçek hem alt ölçekler hem de toplam puan üzerinden değerlendirilmektedir. Yazarlar ölçeğin toplam puanı üzerinden çalışılmasını önermişlerdir. Bu nedenle bu araştırmada ölçeğin toplam puanı üzerinden çalışılmıştır. Alınan yüksek puanlar, yüksek düzeyde duygusal yemenin söz konusu olduğunu gösterir (Arslantaş vd., 2020). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alfası 0,85 olarak bulunmuştur.

İstatistiksel Değerlendirme

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 25.0 (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum, medyan ve maksimum) kullanılmıştır. Ayrıca, kullanılan verilerin normal dağılımı Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk testler ile test edilmiştir. Normal dağılıma sahip ölçümler için parametrik testler, normal dağılıma sahip olmayan ölçümler için parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki fark normal dağılıma sahip ölçümlerde bağımsız örneklem t, normal dağılıma sahip olmayan ölçümler için Mann Whitney U, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırmalarında normal dağılıma sahip olan ölçümler için Varyans analizi (ANOVA), normal dağılıma sahip olmayanlar için Kruskal Wallis analizi uygulanmıştır. Gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunması durumunda, farkın hangi iki grup arasında farklılık olduğunu tespit edilebilmesi için Bonferroni analizi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçümlerin güvenirliği Cronbach Alfa güvenirlik analizi ile test edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sonuçları batıda bir ilde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ve anketi cevaplamayı kabul eden 453 öğrenci ile sınırlıdır. Araştırmanın başka bir sınırlılığı da örneklem grubundaki erkek öğrencilerin sayısının az olmasıdır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için ilgili üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alınmıştır (Sayı: 50107718-050.99, No: 2019/121). Araştırmanın verilerinin toplanacağı okul Dekanlıklarından/Müdürlüklerinden de gerekli izinler alınmıştır. Ayrıca örnekleme alınan öğrencilere gerekli açıklama ve bilgilendirmeler yapılmış, sözlü onam alınmış ve bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu doldurmaları sağlanmıştır.

BULGULAR

Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu, duygusal yeme ilişkisi ve bunları etkileyen bazı faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılan çalışmanın bulguları aşağıdaki gibidir.

Tablo 1*Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları*

Öğrencilerin demografik özellikleri		n	%
Cinsiyet	Kadın	284	62,7
	Erkek	169	37,3
Anne Eğitim	İlkokul ve altı	50	11,0
	Ortaöğretim	233	51,4
	Lise	122	26,9
	Üniversite ve üstü	48	10,6
Baba Eğitim	İlkokul ve altı	30	6,6
	Ortaöğretim	198	43,7
	Lise	132	29,1
	Üniversite ve üstü	93	20,5
Gelir Düzeyi	Gelir Giderden Az	136	30,0
	Gelir Gider ile Eşit	229	50,6
	Gelir Giderden Fazla	88	19,4
Total		453	100,0
Min-Mak.		$\bar{X} \pm SS$	
Yaş	18-28	20.69±1.80	

Öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde; %62,72'sinin kadın ve yaş ortalamalarının 20,69±1,80 olduğu bulunmuştur. Ebeveynlerinin eğitim durumlarına göre dağılımı incelendiğinde; annelerin %51,4'ünün ve babaların %43,7'sinin ortaöğretim mezunu olduğu tespit edilmiştir. Gelir düzeyi incelendiğinde ise; %50,6'sının geliri ile giderinin eşit olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 2*Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin ve Alt Boyutlarının Tanımlayıcı İstatistikleri*

Ölçekler ve Alt Boyutları	N	Min.	Medyan	Mak.	$\bar{X}$	SS
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği						
Toplam Puanı	453	51,00	83,00	98,00	81,75	7,51
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği						
Toplam Puanı	453	21,00	76,00	103,00	75,26	12,45
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği						
Genel Yaşam Doyumu Alt Boyut Puanı	453	6,00	20,00	30,00	20,17	4,45
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği						
İlişki Doyumu Alt Boyut Puanı	453	5,00	21,00	25,00	20,54	3,82
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği						
Benlik Doyumu Alt Boyut Puanı	453	4,00	16,00	20,00	16,28	3,11
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Sosyal						
Çevre Doyumu Alt Boyut Puanı	453	3,00	9,00	15,00	9,38	3,04
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği						
İş Doyumu Alt Boyut Puanı	453	3,00	9,00	15,00	8,89	3,35
Duygusal Yeme Ölçeği Toplam Puanı	453	10,00	21,00	30,00	21,48	6,21

Öğrencilerin araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutlarına verdikleri puanların tanımlayıcı istatistikleri Tablo 2'de verilmiştir (Tablo 2).

Tablo 3

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Ölçek ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Cinsiyet		n	Medyan	$\bar{X}$	SS	U	z	p
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği Toplam Puanı	Kadın	284	83,00	82,08	7,27	22518,000	-1,100	0,272
	Erkek	169	82,00	81,21	7,87			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Toplam Puanı	Kadın	284	77,00	76,80	11,57	19858,500	-3,073	0,002*
	Erkek	169	74,00	72,67	13,44			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Genel Yaşam Doyumu Alt Boyut Puanı	Kadın	284	21,00	20,63	4,26	20603,000	-2,526	0,012*
	Erkek	169	20,00	19,40	4,67			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İlişki Doyumu Alt Boyut Puanı	Kadın	284	22,00	21,20	3,47	17795,500	-4,639	0,000*
	Erkek	169	20,00	19,43	4,12			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Benlik Doyumu Alt Boyut Puanı	Kadın	284	17,00	16,53	2,95	21393,000	-1,949	0,051
	Erkek	169	16,00	15,86	3,33			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Sosyal Çevre Doyumu Alt Boyut Puanı	Kadın	284	9,00	9,47	3,02	23239,500	-0,566	0,572
	Erkek	169	10,00	9,22	3,08			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İş Doyumu Alt Boyut Puanı	Kadın	284	9,00	8,96	3,39	23242,000	-0,565	0,572
	Erkek	169	9,00	8,76	3,30			
Duygusal Yeme Ölçeği Toplam Puanı	Kadın	284	22,00	22,47	6,28	18487,500	-4,095	0,000*
	Erkek	169	20,00	19,82	5,74			

*p<0,05; U, z: Mann Whitney U test istatistiği

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre; yetişkin yaşam doyumu ölçeği toplam (MWU= -3,073; p=0,002) ve alt boyutlarından; genel yaşam doyumu (MWU= -2,526; p=0,012) ve ilişki doyumu (MWU= -4,639; p=0,000) ile duygusal yeme (MWU= -4,095; p=0,000) ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). Buna göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre; Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği, Genel Yaşam Doyumu ve İlişki Doyumu alt boyutları ile Duygusal Yeme Ölçeğinden aldıkları puanların daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 4

Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeylerine Göre Ölçek ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Karşılaştırması

Anne eğitim düzeyi		n	Medyan	$\bar{X}$	SS	X^2	p	Bonferroni
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği Toplam Puanı	İlkokul ve altı	50	81,00	79,86	6,65	8,482	0,037*	İlkokul ve Altı<Lise
	Ortaöğretim	233	82,00	81,60	7,32			
	Lise	122	84,00	82,81	7,73			
	Üniversite ve üstü	48	83,00	81,81	8,40			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Toplam Puanı	İlkokul ve altı	50	71,00	71,64	12,62	7,110	0,068	
	Ortaöğretim	233	77,00	75,82	12,18			
	Lise	122	77,00	76,23	11,69			
	Üniversite ve üstü	48	75,50	73,79	14,85			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Genel Yaşam Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	50	19,00	19,44	4,26	4,243	0,236	
	Ortaöğretim	233	20,00	20,05	4,44			
	Lise	122	20,00	20,46	4,42			
	Üniversite ve üstü	48	21,00	20,79	4,74			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İlişki Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	50	20,00	19,84	3,90	2,785	0,426	
	Ortaöğretim	233	21,00	20,70	3,86			
	Lise	122	21,00	20,69	3,52			
	Üniversite ve üstü	48	20,00	20,13	4,24			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Benlik Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	50	15,50	15,40	3,39	5,051	0,168	
	Ortaöğretim	233	17,00	16,50	3,02			
	Lise	122	17,00	16,38	2,88			
	Üniversite ve üstü	48	16,00	15,85	3,69			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Sosyal Çevre Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	50	9,00	8,82	3,44	3,834	0,280	
	Ortaöğretim	233	10,00	9,45	3,08			
	Lise	122	10,00	9,64	2,74			
	Üniversite ve üstü	48	9,00	8,92	3,13			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İş Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	50	9,00	8,14	3,67	6,649	0,084	
	Ortaöğretim	233	9,00	9,11	3,33			
	Lise	122	9,00	9,07	3,15			
	Üniversite ve üstü	48	8,50	8,10	3,47			
Duygusal Yeme Ölçeği Toplam Puanı	İlkokul ve altı	50	21,00	21,56	6,26	0,024	0,999	
	Ortaöğretim	233	21,00	21,35	5,80			
	Lise	122	20,00	21,66	6,87			
	Üniversite ve üstü	48	20,50	21,56	6,54			

*p<0,05; X^2 : Kruskal Wallis test istatistiği

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre; çocukluk çağı travmaları ölçeğinden (KW=8,482; p=0,037) aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Bonferroni

analizi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre farklılığın eğitim durumu ilkökul altı ve lise arasında olduğu ve eğitim durumu lise olanların ilkökul ve altı olanlara göre çocukluk çağı travmaları ölçeğinden aldıkları puanların daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 5

Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeylerine Göre Ölçek ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Karşılaştırması

Baba eğitim düzeyi	n	Medyan	$\bar{X}$	SS	X^2	p	Bonferroni
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği Toplam Puanı	İlkokul ve altı	30	80,50	79,90	6,86	6,763	0,080
	Ortaöğretim	198	82,00	81,30	7,43		
	Lise	132	84,00	82,58	7,41		
	Üniversite ve üstü	93	84,00	82,16	7,93		
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Toplam Puanı	İlkokul ve altı	30	64,00	66,23	9,99	23,466	0,000* İlkokul ve Altı<Ortaöğretim
	Ortaöğretim	198	76,00	74,97	11,96		İlkokul Altı<Üniversite ve Üstü
	Lise	132	78,00	77,60	12,57		İlkokul ve Altı<Lise
	Üniversite ve üstü	93	76,00	75,44	12,79		
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Genel Yaşam Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	30	19,00	18,30	4,10	14,924	0,002* İlkokul ve Altı<Üniversite ve Üstü
	Ortaöğretim	198	20,00	19,67	4,26		İlkokul ve Altı<Lise
	Lise	132	21,00	20,93	4,60		Orta Öğretim<Lise
	Üniversite ve üstü	93	21,00	20,77	4,47		
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İlişki Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	30	17,50	18,50	4,36	7,884	0,048* İlkokul ve Altı<Lise
	Ortaöğretim	198	20,00	20,65	3,74		
	Lise	132	21,00	20,77	3,69		
	Üniversite ve üstü	93	21,00	20,66	3,85		
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Benlik Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	30	14,50	14,60	3,29	10,152	0,017* İlkokul ve Altı<Ortaöğretim
	Ortaöğretim	198	17,00	16,39	3,17		İlkokul ve Altı<Lise
	Lise	132	17,00	16,59	2,92		
	Üniversite ve üstü	93	16,00	16,13	3,07		
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Sosyal Çevre Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	30	7,50	7,57	3,23	16,334	0,001* İlkokul ve Altı <Ortaöğretim
	Ortaöğretim	198	9,00	9,32	3,13		İlkokul ve Altı <Lise
	Lise	132	10,00	10,02	2,84		
	Üniversite ve üstü	93	9,00	9,17	2,84		
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İş Doyumu Alt Boyut Puanı	İlkokul ve altı	30	7,50	7,27	3,66	7,774	0,051
	Ortaöğretim	198	9,00	8,94	3,38		
	Lise	132	9,00	9,29	3,34		
	Üniversite ve üstü	93	9,00	8,71	3,09		
Duygusal Yeme Ölçeği Toplam Puanı	İlkokul ve altı	30	22,00	22,20	6,64	1,461	0,691
	Ortaöğretim	198	21,00	21,49	5,91		
	Lise	132	20,00	21,11	6,52		
	Üniversite ve üstü	93	21,00	21,75	6,32		

*p<0,05; X^2 : Kruskal Wallis test istatistiği

Araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre; Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği toplam (KW= 23,466; p= 0,000) ve alt boyutları olan; Genel Yaşam Doyumu (KW=14,924; p= 0,002), İlişki Doyumu (KW= 7,884; p= 0,048), Benlik Doyumu (KW= 10,152; p= 0,017) ve Sosyal Çevre Doyumundan (KW=16,334; p=0,001) aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). (Tablo 5).

Tablo 6

Öğrencilerin Gelir Düzeylerine Göre Ölçek ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Karşılaştırması

Gelir düzeyi		n	Medyan	$\bar{X}$	SS	Test	p	Bonferroni
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği Toplam Puanı	Gelir Giderden Az	136	82,0	81,55	7,18	$X^2=14,073$	0,001*	Az<Fazla Eşit<Fazla
	Gelir Gider ile Eşit	229	82,0	80,95	7,75			
	Gelir Giderden Fazla	88	86,0	84,17	6,88			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Toplam Puanı	Gelir Giderden Az	136	74,0	72,57	12,43	F=12,408	0,000*	Az<Fazla Eşit<Fazla
	Gelir Gider ile Eşit	229	76,0	74,75	12,25			
	Gelir Giderden Fazla	88	80,5	80,72	11,41			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Genel Yaşam Doyumu Alt Boyut Puanı	Gelir Giderden Az	136	19,0	19,06	4,73	$X^2=29,631$	0,000*	Az<Fazla Eşit<Fazla
	Gelir Gider ile Eşit	229	20,0	19,98	4,11			
	Gelir Giderden Fazla	88	22,5	22,39	4,11			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İlişki Doyumu Alt Boyut Puanı	Gelir Giderden Az	136	20,0	20,14	4,30	$X^2=5,006$	0,082	
	Gelir Gider ile Eşit	229	20,0	20,48	3,66			
	Gelir Giderden Fazla	88	22,0	21,34	3,32			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Benlik Doyumu Alt Boyut Puanı	Gelir Giderden Az	136	17,0	16,11	3,43	$X^2=5,679$	0,058	
	Gelir Gider ile Eşit	229	16,0	16,08	3,11			
	Gelir Giderden Fazla	88	17,0	17,05	2,47			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Sosyal Çevre Doyumu Alt Boyut Puanı	Gelir Giderden Az	136	9,0	9,01	3,17	$X^2=5,376$	0,068	
	Gelir Gider ile Eşit	229	10,0	9,38	2,95			
	Gelir Giderden Fazla	88	10,0	9,94	3,02			
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İş Doyumu Alt Boyut Puanı	Gelir Giderden Az	136	9,0	8,25	3,50	$X^2=14,258$	0,001*	Az<Fazla Eşit<Fazla
	Gelir Gider ile Eşit	229	9,0	8,83	3,27			
	Gelir Giderden Fazla	88	10,0	10,00	3,07			
Duygusal Yeme Ölçeği Toplam Puanı	Gelir Giderden Az	136	22,0	22,01	6,38	$X^2=1,533$	0,465	
	Gelir Gider ile Eşit	229	21,0	21,21	6,31			
	Gelir Giderden Fazla	88	21,0	21,39	5,69			

*p<0,05; X^2 : Kruskal Wallis; F: Varyans analizi (ANOVA) test istatistiği

Araştırmaya katılan öğrencilerin gelir durumlarına göre; Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (KW= 14,073; p= 0,001), Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği (F= 12,408; p= 0,000) ve alt boyutları olan; Genel Yaşam Doyumu (KW= 29,631; p= 0,000) ile İş Doyumundan (KW= 14,258; p= 0,001) aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). (Tablo 6).

Tablo 7

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği, Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği, Duygusal Yeme Ölçeği ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları		1	2	3	4	5	6	7	8
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği	r	1,000	,492**	,446**	,419**	,305**	,277**	,205**	-0,087
Toplam Puanı (1)	p		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,063
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Toplam Puanı (2)	r		1,000	,764**	,694**	,668**	,641**	,597**	-,139**
	p			0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,003
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Genel Yaşam Doyumu Alt Boyut Puanı (3)	r			1,000	,401**	,482**	,338**	,294**	-,132**
	p				0,000	0,000	0,000	0,000	0,005
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İlişki Doyumu Alt Boyut Puanı (4)	r				1,000	,451**	,310**	,232**	-0,052
	p					0,000	0,000	0,000	0,269
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Benlik Doyumu Alt Boyut Puanı (5)	r					1,000	,276**	,220**	-0,057
	p						0,000	0,000	0,226
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği Sosyal Çevre Doyumu Alt Boyut Puanı (6)	r						1,000	,382**	-,102*
	p							0,000	0,030
Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği İş Doyumu Alt Boyut Puanı (7)	r							1,000	-,103*
	p								0,029
Duygusal Yeme Ölçeği Puanı (8)	r								1,000
	p								

r=Spearman Korelasyon analizi sonuçları; *p<0,05; **p<0,00

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ve Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı Spearman korelasyon analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucuna göre; Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Yetişkin Yaşam Doyumu ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r=0,492$, $p<0,05$), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Genel Yaşam Doyumu alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r=0,446$, $p<0,05$), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile İlişki Doyumu alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r=0,419$, $p<0,05$), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Benlik Doyumu alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r=0,305$, $p<0,05$), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Sosyal Çevre Doyumu alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu ($r=0,277$, $p<0,05$), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$) tespit edilmiştir (Tablo 7).

Yetişkin Yaşam Doyumu ölçeği ve alt boyutları ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı Spearman korelasyon analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucuna göre; Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu ($r=-0,139$, $p<0,05$) görülmüştür. Genel Yaşam Doyumu alt boyutu ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü düşük düzeyde

bir ilişki olduğu ($r=-0,132$, $p<0,05$) görülmüştür. İlişki Doyumu alt boyutu ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$), Benlik Doyumu ile Duygusal Yeme ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$), Sosyal Çevre Doyumu alt boyutu ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu ($r=-0,102$, $p<0,05$), İş Doyumu alt boyutu ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu ($r=-0,103$, $p<0,05$) tespit edilmiştir (Tablo 7).

TARTIŞMA

Çalışma üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu, duygusal yeme ilişkisi ve bunları etkileyen bazı faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Çalışma sonucunda üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre; kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği, Genel Yaşam Doyumu ve İlişki Doyumu alt boyutu ile Duygusal Yeme Ölçeğinden aldıkları puanların daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu şu şekilde yorumlanabilir; kadınların yaşam doyumu ve duygusal yeme düzeyleri erkeklere göre daha fazladır. Yapılan çalışmalarda da kadınların yaşam doyumu düzeylerinin erkeklere göre daha fazla olduğu bildirilmiştir (Dost, 2007; Yılmaz ve Aslan, 2013; Tümlü ve Recepoğlu, 2013; Yıldız ve Baytemir, 2016). Bulgularımızın tersine yaşam doyumu ve cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığını bildiren çalışmalar da mevcuttur. Gün ve Bayraktar (2008) tarafından 300 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışmada yaşam doyumu kavramının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır (Gün ve Bayraktar, 2008; Kermen vd., 2016). Bu sonuçlar doğrultusunda cinsiyetin yaşam doyumu üzerinde her zaman farklılık yaratan bir faktör olmadığı söylenebilir.

Araştırmamızda cinsiyet faktörünün duygusal yemeyi de etkilediği ve kadınların erkeklere göre duygusal yeme puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma bulgumuzla benzer şekilde cinsiyetin duygusal yeme üzerinde etkili olduğu ve kadınlarda duygusal yemenin erkeklere göre daha fazla olduğunu gösteren birçok farklı çalışma mevcuttur (Larsen vd., 2006; Akdevelioğlu ve Yörüşün, 2019; İkiz, 2019; Çakaroğlu, 2020; Akfırat ve Kılçık, 2021; İnalkaç ve Arslantaş, 2021; Arslantaş vd., 2021; Soylu vd., 2021). Bunun nedeni kadınların yeme davranışı ile içinde bulundukları ruh hali ile başediyor olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Nitekim yapılan çalışmalarda pozitif duygulara sahip kişilerin pizza, biftek gibi daha lezzetli yiyecekleri tercih ettiği, negatif duygulara sahip kişilerin ise dondurma, kurabiye gibi tatlı yiyecekleri tercih ettikleri belirtilmiştir (İnalkaç ve Arslantaş, 2018; İnalkaç ve Arslantaş, 2021; Arslantaş vd., 2021).

Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre; Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre lise mezunu anneye sahip öğrenciler, ilkökul ve altı mezunu olanlara göre daha fazla çocukluk çağı travması bildirmiştir. Çalışma bulgumuzun sonuçları alanyazın çalışma sonuçları ile ters düşmektedir. Alanyazında genellikle anne eğitim düzeyi azaldıkça travma öyküsünün arttığı yönünde çalışmalar mevcuttur. Yayınlanan bir çalışmada anne eğitim düzeyinin düşük olması çocuk istismarı için risk faktörü olarak bildirilmiştir (Armağan, 2007). Yapılan başka bir çalışmada da anneler tarafından çocuklara uygulanan istismar türleri ele alınmıştır. Bu çalışma sırasında 143 aile ile görüşülmüştür. Çalışma sonucunda eğitim düzeyi düşük olan ve fiziksel istismar/ihtimal uygulayan annelerin sayısı diğer annelere göre yüksek olarak bulunmuştur (Güler vd., 2002). Psikiyatri hastalarında çocukluk çağı travmalarının sıklığı ile ilgili yapılan bir çalışmada da; anne-babanın eğitim düzeyinin düşük olduğu ailelerde istismar oranlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Örsel vd., 2011). Bulgumuzun nedeninin öğrencilerin çocukluk çağı travmaları ölçeğini özenli bir şekilde doldurmamış olmasından kaynaklanmış olabileceği şeklinde yorumlanmıştır. Bu durum araştırmanın kısıtlılığı olarak

değerlendirilebilir.

Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre; Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ve alt boyutları olan; Genel Yaşam Doyumu, İlişki Doyumu, Benlik Doyumu ve Sosyal Çevre Doyumundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu bulgu şu şekilde yorumlanabilir; babanın eğitim düzeyi ile öğrencilerin yaşam doyumu ilişkilidir ve babanın düşük eğitim düzeyinde olması öğrencilerin yaşam doyumu puanlarını azaltmaktadır. Literatüre bakıldığında baba eğitim düzeyi ve yaşam doyumu ile ilgili fazla sayıda çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan araştırmalar genelde anne veya ebeveyn eğitim düzeyi ile ilgilidir. Öğretmen adayı 250 birey ile yapılan bir çalışmanın bulgularında çalışma bulgularımız ile benzerlik taşımakta ve baba eğitim durumu ile yaşam doyumunun ilişkili olduğu bildirilmektedir. Bu çalışmaya göre; babası üniversiteden mezun olan öğretmenlerin yaşam doyumu düzeyi, babası ilkokuldan mezun olan öğretmenlerin yaşam doyumu düzeylerine göre daha yüksektir (Sarı vd., 2019).

Bulgularımız sonucunda öğrencilerin gelir durumlarına göre; Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği, Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ve alt boyutları olan; Genel Yaşam Doyumu ve İş Doyumundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre öğrencilerin gelir düzeyi arttıkça yaşam doyumu düzeylerinin ve çocukluk çağı travmatik yaşantılarının yaşanma ihtimali artmaktadır. Hindistan'da yapılan ve 125 kişi ile 4 yıl boyunca görüşülen sosyoekonomik durumun yaşam doyumuna etkisi isimli bir çalışma yayınlanmıştır. Çalışma sonucunda sosyoekonomik düzey ile yaşam doyumu arasında pozitif bir ilişki olduğu bildirilmiştir (Daraei ve Mohajery, 2013). Üniversite öğrencileri ile görüşülerek yapılan bir çalışmada ise; düşük sosyoekonomik düzeyde olduğunu düşünen üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu puanları, sosyoekonomik düzeyini orta ve yüksek algılayanlara göre daha düşüktür (Yıkılmaz ve Demir, 2015). Kolombiyalı 617 yaşlı yetişkin ile görüşülerek yapılan bir çalışmada yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluş ele alınmıştır. Bu çalışmaya göre yaşam doyumu; psikolojik iyi oluş ve dayanıklılıkla ilişkilidir. Psikolojik iyi oluşun yüksek sosyoekonomik düzey ile ilişkili olduğu bildirilmiştir (Reyes vd., 2020). Gelir düzeyi ile yaşam doyumunun birbirini etkilediğine dair farklı çalışmalar da mevcuttur (Diener ve Biswas-Diener, 2002; Gündoğar vd., 2007; Dilmaç ve Halil, 2008). Literatüre bakıldığında, çocukluk çağı travmaları ile sosyoekonomik düzey farklılıklarının ilişkisine dair herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çocukluk çağı travmaları ile ilgili sonuçlarımız genel anlamda literatürde karşılık bulamamıştır. Bunun nedeninin bu ölçek ile doğru ve gerçek sonuçlar elde edilememesinden kaynaklandığı düşünülmüştür. Öğrencilerin çoğu bu ölçeği cevaplarırken sorulardan rahatsız olmuş, anketi yapmak istemediğini ifade etmiş veya birbiri ile örtüşmeyen cevaplar vermişlerdir. Bu noktada öğrencilerin çocukluk çağı travmaları ölçeğini rastgele cevaplamış olabileceği düşünülmektedir. Bu saptama doğrultusunda araştırmacılara çocukluk dönemindeki istismar yaşantılarını ele alırken kişilerin kendilerini konforlu hissetmelerini sağlamak adına birebir görüşmeler yapmaları veya kişilerin bu soruları tek başına oldukları bir ortamda cevaplamalarını sağlamaları önerilir. Bu durum araştırmanın kısıtlılığı olarak değerlendirilebilir.

Araştırmanın sonucunda; Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu şu şekilde açıklanabilir; çocukluk çağı travmaları ile yaşam doyumu arasında ilişki vardır ve çocukluk çağı travmatik yaşantıları arttıkça yaşam doyumu da artmaktadır. Bu sonuç alanyazında yapılan diğer araştırma sonuçları ile ters düşmektedir. Bunun sebebinin; öğrencilerin ölçek içerisindeki sorulardan rahatsız olması, çoğunun soruları gördükten sonra ankete devam etmek istememesi ve gerçek cevaplar vermemelerinden kaynaklı olabileceği şeklinde düşünülmüştür. Öte yandan toplumumuzun kültürel yapısı sebebiyle travma ve istismar vakalarını tespit etmenin oldukça güç olduğu da bilinmektedir. Anket uygulanan kişilerden istismar veya ihmale maruz kalanların, kültürel sebepler ve toplum içerisindeki damgalanma kaygıları sebebiyle gerçeği ifade etmekte zorlanmış olabilecekleri de

düşünülebilir. Alanyazın çalışmalarında çalışma bulgumuzun aksine çocukluk çağı travmatik yaşantı öyküsü arttıkça yaşam doyumunun azaldığı bildirilmektedir (Gürkan ve Kolburan, 2019; Kalyon, 2020; Veronese ve Pepe, 2020). Araştırma sonuçlarımız travma ve travmatik büyüme kapsamında da ele alınabilir. Buna göre öğrenciler çocukluk çağındaki travmatik yaşantılarına rağmen üniversite eğitime kadar bunlarla baş edebilmişlerdir. Bu onların travmadan büyüme gerçekleştirmiş olmalarına neden olmuş olabilir. Nitekim Travma Sonrası Büyüme kuramı da bunu desteklemektedir. Kurama göre; bireyler yaşadıkları zorlu deneyimler sonucu büyüyebilir ve bu büyümeyi hayatlarındaki pozitif değişimlere entegre edebilirler. Travma Sonrası Büyüme modelini ortaya atan yazarlara göre; travma, beklenmedik ve öngörülemeyen şekilde kişinin başına gelen kriz durumu olarak nitelendirilmektedir. Bu kriz durumundaki büyüme kavramı ise, kişinin travma öncesindeki yaşantısının ötesinde bir farkındalık ve uyum geliştirmesi ile paralellik gösterir. Birey travma kaynaklı olumsuz deneyimlerini kişisel bir dönüşüm haline getirir ve travma sonrası büyüme gerçekleşir. Bireyler travma sonrası kendi içlerinde yeniden yapılanma sürecine girip, bir tür bilgelik haline erişerek zorlu yaşam olaylarına karşı dayanıklılık geliştirebilirler (Tedeschi ve Calhoun, 2004; Dursun ve Söylemez, 2020; Mert ve Arslantaş, 2022). Travma sonrası büyüme her ne kadar son yıllarda ele alınan bir kavram olsa da; kişilerin zorlu ve acı dolu deneyimler sonrası farklı bir kişisel gelişim süreci içerisine girdikleri ve olgunlaştıkları düşüncesi çok eski dönemlerden beri yaygındır (Duman, 2019). Travmalara verilen tepkiler kişiden kişiye değişebilir. Travma yaşayan insanların bir kısmı bu olumsuz deneyimlerin etkilerini hayat boyu hissedip depresyon veya travma sonrası stres bozukluğu gibi sorunlar yaşarken; kimi insanlar ise bu zorlu deneyimleri kişisel bir dönüşüm süreci haline getirip yaşantısına olumlu şekilde yansıtabilir (Mert ve Arslantaş, 2022). Bu noktada elde ettiğimiz veriler ile literatürde yer alan travma sonrası büyüme kavramı örtüşmektedir. Geçmişte olumsuz deneyimler yaşayan bireylerin yaşam doyumları yüksek olabilir, hayata daha sıkı tutunma isteği ve kişisel güçlenme ile birlikte psikolojik dayanıklılıkları artabilir.

Öğrencilerin Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ile Duygusal Yeme Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu şu şekilde açıklanabilir; yaşam doyumunu ile duygusal yeme davranışı ilişkilidir ve yaşam doyumunu arttıkça duygusal yeme davranışı azalmaktadır. Yapılan araştırmalar yaşam doyumunu ve duygusal yemenin negatif korelasyon ilişkisi gösterdiğini ifade etmekte ve elde ettiğimiz bulgularla paralellik göstermektedir (Fyodorova vd., 2021; Gürkan vd., 2021; Okumuşoğlu, 2022).

SONUÇ

Araştırma örnekleminin çoğunluğunu kadın öğrenciler oluşturmuştur. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre; yaşam doyumlarının daha yüksek olduğu ve duygusal yeme davranışlarının da daha fazla olduğu görülmüştür. Lise mezunu anneye sahip öğrencilerin çocukluk çağı travmaları daha fazladır. Babanın eğitim düzeyi arttıkça öğrencinin yaşam doyumunu da artmaktadır. Gelir durumu yüksek olan öğrencilerin yaşam doyumları düşük olanlara göre daha fazladır. Öğrencilerin çocukluk çağı travmaları ile yaşam doyumunu birbiri ile ilişkilidir. Öğrencilerin çocukluk çağı travmaları ile duygusal yeme davranışı arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır. Öğrencilerin yaşam doyumunu arttıkça duygusal yeme davranışı azalabilmektedir.

ÖNERİLER

Üniversite öğrencileri birçok konu açısından risk altında olan, hassas ve önem verilmesi gereken bir gruptur. Öğrencilerin fiziksel ve ruhsal sağlıklarını olumsuz etkileyen problemler hem onların hem ülkemizin geleceği adına tehdit unsuru oluşturmaktadır. Bu sebeple koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetleri büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda; üniversitelerde dönemsel olarak çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumunu ve duygusal yeme ile ilişkili seminerler düzenlenmesi ve öğrencilerin

bilgilendirilmesi, seminer sonrasında ve yıl içerisinde öğrencilerin ne noktada sorun yaşadıklarını tespit edebilecek anketler uygulanması veya öğrencilerle birebir görüşmeler yapılması uygun olacaktır. Ailelerin çocukluk çağı travmaları, yaşam doyumu ve duygusal yeme konularında gerek sosyal medya gerekse okulda düzenlenen seminerler ile bilgilendirilmesi ve farkındalık düzeylerinin artırılması, öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerini arttırabilmek, baş edilemeyen içsel süreçleri sebebiyle kendilerini için tehlikeli yollara başvurmalarını (sigara, alkol, madde, kendine zarar verme vb.) önlemek amacıyla; üniversitede ücretsiz etkinlikler düzenlenmesi ve ücretsiz kursların verilmesi, üniversite öğrencileri ile ilgili yapılan psikiyatri ve psikoloji alanındaki çalışmaların arttırılması önerilir. Öğrencilerin yaşam doyumlarının arttırılması için üniversite içi sosyal faaliyetlere, kariyer planlama etkinliklerine ve doğa ile ilgili faaliyetlere katılımlarının desteklenmesi uygun olacaktır.

Etik Beyan

Bu çalışma Prof. Dr. Hülya Arslantaş danışmanlığında 2022 tarihinde sunulan “Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları, Yaşam Doyumu ve Duygusal Yeme İlişkisi” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Etik Kurul Onayı

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için ilgili üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alınmıştır (Sayı: 50107718-050.99, No: 2019/121). Araştırmanın verilerinin toplanacağı okul Dekanlıklarından/Müdürlüklerinden de gerekli izinler alınmıştır. Ayrıca örnekleme alınan öğrencilere gerekli açıklama ve bilgilendirmeler yapılmış, sözlü onam alınmış ve bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu doldurmaları sağlanmıştır.

Yazar Katkıları

Araştırma Tasarımı (CRediT 1) Yazar 1 (%30) – Yazar 2 (%70)

Veri Toplama (CRediT 2) Yazar 1 (%100) – Yazar 2 (%0)

Araştırma - Veri Analizi - Doğrulama (CRediT 3-4-6-11) Yazar 1 (%40) – Yazar 2 (%60)

Makalenin Yazımı (CRediT 12-13) Yazar 1 (%30) – Yazar 2 (%70)

Metnin Tashihi ve Geliştirilmesi (CRediT 14) Yazar 1 (%20) – Yazar 2 (%80)

Finansman

Çalışma finansman desteği almamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDG)

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları: 3. Sağlık ve Kaliteli Yaşam

3.d. Başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere bütün ülkelerin ulusal ve küresel sağlık risklerine karşı erken uyarı, riski azaltma ve risk yönetimi kapasitelerinin güçlendirilmesi.

Teşekkür

Araştırmaya katılan bütün öğrencilere içten teşekkürlerimizi sunarız.

**Bu çalışma İpek KANDEMİR'in Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalında 2022 yılında bitirmiş olduğu “Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları, Yaşam Doyumu ve Duygusal Yeme İlişkisi” adlı Yüksek Lisans Tezinin verilerinden üretilmiştir.*

REFERANSLAR

- Ağırman, A., & Maner, F. (2010). Yeme bozuklukları ve duygusal istismar: Olgu sunumu. *Düşünen Adam-Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 23(2), 121-127.
- Akdevelioğlu, Y., & Yörüşün, T. Ö. (2019). Üniversite öğrencilerinin yeme tutum ve davranışlarına ilişkin bazı faktörlerin incelenmesi. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(1), 19-28.
- Akfırat, O. N., & Kılıçık, D. G. (2021). COVID-19 salgın dönemi duygusal yeme davranışının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Milli Eğitim Özel Eğitim ve Rehberlik Dergisi*, 1(2), 240-268.
- Armağan, E. (2007). Çocuk ihmali ve istismarı: Psikoz tablosu sergileyen bir istismar olgusu. *New Symposium Journal*, 45, 170-173.
- Arslantaş, H., Dereboy, F., Yüksel, R., & İnalkaç, S. (2020). Validity and reliability of the Turkish version of the emotional eater questionnaire. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 31(2), 122.
- Arslantaş, H., Dereboy, İ. F., İnalkaç, S., & Yüksel, R. (2021). Sağlık eğitimi alan üniversite öğrencilerinde duygusal yeme ve etkileyen faktörler. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6(1), 105-111.
- Bakan, İ., & Güler, B. (2017). Duygusal zekânın, yaşam doyumu ve akademik başarıya etkileri ve demografik özellikler bağlamında algı farklılıkları. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 19(33), 1-11.
- Baştuğ Ö.F., & Arslantaş, H. (2021). Lise öğrencisi ergenlerde travma sonrası stres belirtileri ve ilişkili faktörler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 13(Suppl 1), 110-121.
- Çakaroğlu, D., Önür, E. H., & Arslan, C. (2020). Üniversite öğrencilerinin yeme tutumu, yeme farkındalığı ve sosyal görünüş kaygısının değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 1-12.
- Çam, Z., & Artar, M. (2014). Ergenlikte yaşam doyumu: okul türleri bağlamında bir inceleme. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 23-46.
- Çınaklı, Ş., & Arslantaş, H. (2021). Adölesan olan ve olmayan annelerde çocukluk çağı travmaları, postpartum depresyon ve maternal bağlanma. *Cukurova Med J*, 46 (2), 789-800.
- Daraei, M., & Mohajery, A. (2013). The impact of socioeconomic status on life satisfaction. *Social Indicators Research*, 112(1), 69-81.
- Diener, E., & Biswas-Diener, R. (2002). Will money increase subjective well-being?. *Social Indicators Research*, 57(2), 119-169.
- Dilmaç, B., & Halil, E. (2008). Meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin yaşam doyumları ve benlik saygılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(20), 279-289.
- Dost, M. T. (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22), 132-143.
- Duman, N. (2019). Travma sonrası büyüme ve gelişim. *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 178-184.
- Dursun, P., & Söylemez, İ. (2020). Travma sonrası büyüme: Gözden geçirilmiş son model ile kapsamlı bir değerlendirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 31(1), 57-68.

- Fyodorova, E., Arina, G., & Nikolaeva, V. (2021). Emotional eating as a risk factor for body image and life satisfaction. *European Psychiatry*, 64(1), S457-S457.
- Güler, N., Uzun, S., Boztaş, Z., & Aydoğan, S. (2002). Anneleri tarafından çocuklara uygulanan duygusal ve fiziksel istismar/ihmal davranışı ve bunu etkileyen faktörler. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 24(3), 128-134.
- Güloğlu, B., Kararımak, Ö., & Emiral, E. (2016). Çocukluk çağı travmalarının tinsellik ve affetme üzerindeki rolü. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(4), 309-316.
- Gün, Z., & Bayraktar, F. (2008). Türkiye'de iç göçün ergenlerin uyumundaki rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(2), 167-176.
- Gündoğar, D., Gül, S. S., Uskun, E., Demirci, S., & Keçeci, D. (2007). Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunu yordayan etkenlerin incelenmesi. *Klinik Psikiyatri*, 10(1), 14-27.
- Gürkan, N., & Kolburan, Ş. G. (2019). Üniversitedeki kız öğrencilerin yeme tutumlarının yaşam doyumu ve çocukluk çağı travmaları ile ilişkisi. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi*, 5(1), 9-28.
- Gürkan, K. P., Aydoğdu, N. G., Dokuzcan, D. A., & Yalçinkaya, A. (2021). The effects of nurses' perceived stress and life satisfaction on their emotional eating behaviors. *Perspectives in Psychiatric Care*, 58(3), 1048-1054.
- İkiz, A. N. (2019). TFEQ-R21 ile üniversite öğrencilerinin yeme davranışlarının incelenmesi. *Studies*, 7(2), 968-979.
- İnalkaç, S., & Arslantaş, H. (2018). Duygusal yeme. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 27(1), 70-82.
- İnalkaç, S., & Arslantaş, H. (2021). Depresyon tanılı hastalarda duygusal yeme ve etkileyen faktörler. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 243-257.
- Kaba, İ., Erol, M., & Güç, K. (2018). Yetişkin yaşam doyumu ölçeğinin geliştirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 1-14.
- Kalyon, A. (2020). Üniversite öğrencilerinde çocukluk dönemi ihmal ve istismar yaşantılarının yaşam doyumunu yordamadaki rolü: cinsiyet ve ruhsal problemlere dayalı karşılaştırmalar. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3), 573-583.
- Kermen, U., Tosun, N. İ., & Doğan, U. (2016). Yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşun yordayıcısı olarak sosyal kaygı. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 20-29.
- Larsen, J. K., van Strien, T., Eisinga, R., & Engels, R. C. (2006). Gender differences in the association between alexithymia and emotional eating in obese individuals. *Journal of Psychosomatic Research*, 60(3), 237-243.
- Mert, E., & Arslantaş H. (2022). “Yuli” filminin travma, büyüme ve yaratıcılık kavramları açısından incelenmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 14(1):255-275
- Michopoulos, V., Powers, A., Moore, C., Villarreal, S., Ressler, K. J., & Bradley, B. (2015). The mediating role of emotion dysregulation and depression on the relationship between childhood trauma exposure and emotional eating. *Appetite*, 91, 129-136.
- Okumuşoğlu, S. (2022). Yeme bozukluklarının çocukluk travmaları ve yaşam doyumu ile ilişkisinin incelenmesi. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 4(1), 43-53.
- Örsel, S., Karadağ, H., Kahiloğulları, A. K., & Aktaş, E. A. (2011). Psikiyatri hastalarında çocukluk çağı travmalarının sıklığı ve psikopatoloji ile ilişkisi. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu*

- Psikiyatri Dergisi*, 12(2). 130-136.
- Öztürk, M. O., & Uluşahin A. (2020). Ruh sağlığı ve bozuklukları (16. Baskı). Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Reyes, M. F., Satorres, E., & Meléndez, J. C. (2020). Resilience and socioeconomic status as predictors of life satisfaction and psychological well-being in Colombian older adults. *Journal of Applied Gerontology*, 39(3), 269-276.
- Şar, V., Ozturk, E., & İkikardes, E. (2012). Validity and reliability of the Turkish version of childhood trauma questionnaire. *Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi*, 32(4), 1054-1063.
- Sarı, E., Uyumaz, G., & Kaya, C. (2019). Çözüm odaklılığın yordayıcı değişkenleri: yaşam doyumu, stres, depresyon ve yılmazlık. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21), 423-438.
- Serin, Y., & Şanlıer, N. (2018). Duygusal yeme, besin alımını etkileyen faktörler ve temel hemşirelik yaklaşımları. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 9(2), 135-146
- Soylu, Y. (2021). Mücadele sporcularında duygusal yeme, bilinçli farkındalık ve psikolojik iyi oluş. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(3), 542-549.
- Strodl, E., & Wylie, L. (2020). Childhood trauma and disordered eating: Exploring the role of alexithymia and beliefs about emotions. *Appetite*, 154, 104802.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (2004). " Posttraumatic growth: conceptual foundations and empirical evidence". *Psychological inquiry*, 15(1), 1-18.
- Tümlü, G. Ü., & Recepoğlu, E. (2013). Üniversite akademik personelinin psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 205-213.
- Veronese, G., & Pepe, A. (2020). Life satisfaction and trauma in clinical and non-clinical children living in a war-torn environment: A discriminant analysis. *Journal of Health Psychology*, 25(4), 459-471.
- World Health Organization [WHO]. (2019). Adolescent health, 2019. https://www.who.int/maternal_child_adolescent/adolescence/en/ adresinden erişildi.
- World Health Organization. (2006). Department of Child and Adolescent Health and Development, Orientation Programme on Adolescent Health for Healthcare Providers Handout New Modules. Handout for Module B, Meaning of adolescence and Its Implications for Public Health. https://www.who.int/publications/i/item/9241591269_adresinde_yayinlanmistir.
- Yıkılmaz, M., & Demir, G. M. (2015). Üniversite öğrencilerinde yaşamda anlam, bilinçli farkındalık, algılanan sosyoekonomik düzey ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiler. *Ege Eğitim Dergisi*, (16)2, 297-315.
- Yıldız, M. A., & Baytemir, K. (2016). Evli bireylerde evlilik doyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide benlik saygısının aracılığı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 67-80.
- Yılmaz, E., & Aslan, H. (2013). Öğretmenlerin iş yerinde yalnızlıkları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(3), 59-69.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Childhood has an important place in the formation of a healthy personality pattern. Traumatic experiences in early developmental periods are important life events with short-term and long-term effects. Victims may face various mental disorders in later years as a result of these traumatic experiences. The frequency and severity of traumatic experiences may increase the diversity of psychopathology. When the literature is examined, no one-to-one similar study has been found regarding the relationship between childhood traumas, life satisfaction and emotional eating. Most of the studies have either addressed two of these concepts or focused on headings such as eating attitudes and eating disorders rather than emotional eating. It is thought that childhood traumas, life satisfaction and emotional eating among university students affect each other. People who have negative experiences in childhood may also experience problems with life satisfaction and emotional eating. These situations have the potential to negatively affect the person's life and quality of life. It is important to be able to establish a relationship with childhood traumas in order to produce solutions and prevent the suggestions from remaining superficial. At this point, psychiatric nurses in particular have responsibilities. Psychiatric nurses are both equipped and competent in providing education and counseling to all segments of society. The results of our study are aimed at providing psychiatric nurses with information on this subject, planning the interventions they can implement, contributing to the literature and paving the way for new studies. The research was conducted on university students in order to determine childhood traumas, life satisfaction, emotional eating relationship and some factors affecting them.

Method: The population of the research was composed of 21889 students studying at a state university in the west, and the sample was made up of 453 students. The data were collected using the Sociodemographic Characteristics Questionnaire, the Childhood Traumas Scale (CTQ), the Adult Life Satisfaction Scale (ALSS) and the Emotional Eating Scale (EES). The data were analyzed using SPSS 25.0 (Statistical Package for Social Sciences) program. Descriptive statistics, Mann Whitney U, analysis of Variance (ANOVA) for measurements with normal distribution in comparisons of more than two independent groups, Kruskal Wallis analysis for those without normal distribution were applied while evaluating the data. The significance level was taken as $p < 0.05$.

Findings: When the distribution of students according to demographic characteristics was examined, it was determined that 62.72% of them were women and their age average was 20.69 ± 1.80 . The average CTQ total score of the students was found to be 81.75 ± 7.51 , the average ALSS total score was 75.26 ± 12.45 and the average EES total score was 21.48 ± 6.21 . There was a positive moderate level relationship between the Childhood Trauma Scale total score and the Adult Life Satisfaction scale total score ($r = 0.492$, $p = 0.000$), a negative low level relationship between the Adult Life Satisfaction Scale total score and the Emotional Eating Scale total score ($r = -0.139$, $p = 0.003$), and it was found that there was no relationship between the Childhood Trauma Scale total score and the Emotional Eating Scale total score ($p > 0.05$).

Discussion: As a result of the study, it was determined that female participants had higher scores than male participants in the Adult Life Satisfaction Scale, General Life Satisfaction and Relationship Satisfaction sub-scales, and the Emotional Eating Scale. This finding can be interpreted as follows; women have higher life satisfaction and emotional eating levels than men. Studies have also reported that women have higher life satisfaction levels than men (Dost, 2007; Yılmaz and Aslan, 2013; Yıldız and Baytemir, 2016; Tümlü and Recepoğlu, 2013). Contrary to our findings, there are also studies reporting that there is no significant difference between life satisfaction and gender. In a study conducted by Gün and Bayraktar (2008) with the participation of 300 university students, it was concluded that the concept of life satisfaction did not show a significant difference according to gender (Gün and Bayraktar, 2008; Kermen et al., 2016). In line with these results, it can be said that gender is not always a factor that creates a difference in life satisfaction. It was concluded that women have higher emotional eating scores than men. There are many different studies in the literature showing that gender has an effect on emotional eating and that emotional eating is more common in women than in men (Larsen et al., 2006; Akdevelioğlu and Yörüşün, 2019; İkiz, 2019; Çakaroğlu, 2020; Akfırat and Kılçık, 2021; İnalkaç and Arslantaş, 2021; Arslantaş et al., 2021; Soylu et al., 2021). As a result of our findings, it was determined that there was a statistically significant difference between the scores of the students according to their income status; Childhood Trauma Scale, Adult Life Satisfaction Scale and its sub-dimensions; General Life Satisfaction and Job Satisfaction ($p < 0.05$). Accordingly, as the income level of the students increases, their life satisfaction levels and the possibility of experiencing childhood traumatic experiences increase. Similar research results have been reported in literature

studies (Daraei and Mohajery, 2013; Yıkılmaz and Demir, 2015; Reyes et al., 2020). As a result of the study; It was determined that there was a statistically significant positive moderate relationship between the Childhood Trauma Scale and the Adult Life Satisfaction Scale. This finding can be explained as follows; There is a relationship between childhood traumas and life satisfaction, and as childhood traumatic experiences increase, life satisfaction also increases. In literature studies, contrary to our study finding, it is reported that life satisfaction decreases as childhood traumatic experience history increases (Gürcan and Kolburan, 2019; Kalyon, 2020; Veronese and Pepe, 2020). It was determined that there was a statistically significant negative low-level relationship between the students' Adult Life Satisfaction Scale and the Emotional Eating Scale. This finding can be explained as follows; Life satisfaction and emotional eating behavior are related, and as life satisfaction increases, emotional eating behavior decreases. Studies have shown that life satisfaction and emotional eating have a negative correlation, and this is parallel to our findings (Fyodorova et al., 2021; Gürkan et al., 2021; Okumuşoğlu, 2022).

Conclusion: Life satisfaction increases as childhood traumas increase in university students, and emotional eating behavior increases as life satisfaction decreases. No relationship has been found between childhood traumas and emotional eating behavior.

Recommendation: It is recommended to hold information meetings to help students recognize the psychological effects of childhood traumas on them with counseling services.